

Zakład Aktywności Zawodowej

Fundacja Wenantego Katarzyńca

SUBREGION KALISKI
OWES

EKONOMIA SPOŁECZNA W POWIECIE KROTOSZYŃSKIM

EKONOMIA SPOŁECZNA – WYMIERNE KORZYŚCI DLA WSZYSTKICH

Ekonomia społeczna – wymierne korzyści dla wszystkich

Czym jest ekonomia społeczna?

Czy działalność gospodarcza może jednocześnie generować przychód i realnie zmieniać ludzkie życie? Ekonomia społeczna udowadnia, że tak. To obszar, w którym przedsiębiorczość łączy się z odpowiedzialnością społeczną, a sukces mierzony jest nie tylko wynikiem finansowym, lecz przede wszystkim pozytywnym wpływem na ludzi i lokalne społeczności.

Ekonomia społeczna obejmuje podmioty prowadzące aktywność ekonomiczną w celu realizacji zadań społecznych, w szczególności aktywizacji zawodowej i integracji osób zagrożonych wykluczeniem.

Warto wyraźnie rozróżnić pojęcia *podmiotów ekonomii społecznej* oraz *przedsiębiorstw społecznych*, które choć bywają stosowane zamiennie, nie są tożsame.

Podmioty ekonomii społecznej stanowią szeroką kategorię organizacji prowadzących działalność o charakterze społecznym, reintegracyjnym lub usługowym, niekoniecznie ukierunkowaną na osiągnięcie zysku. Zaliczają się do nich m.in. **organizacje pozarządowe**, **zakłady aktywności zawodowej** oraz **warsztaty terapii zajęciowej**. Ich wspólną cechą jest realizacja celów społecznych, przy czym zakres prowadzonej działalności oraz formy organizacyjne mogą być zróżnicowane.

Przedsiębiorstwo społeczne natomiast jest szczególnym statusem prawnym, nadawanym na podstawie **ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej**. Status ten mogą uzyskać wybrane podmioty spełniające określone kryteria, w szczególności: prowadzenie działalności gospodarczej, zatrudnianie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz obowiązek przeznaczania wypracowanych środków na realizację celów społecznych lub dalszy rozwój działalności.

W konsekwencji nie każdy podmiot ekonomii społecznej jest przedsiębiorstwem społecznym, natomiast każde przedsiębiorstwo społeczne stanowi element sektora ekonomii społecznej.

Ekonomia społeczna w powiecie krotoszyńskim

Rozwój ekonomii społecznej w powiecie krotoszyńskim w znacznym stopniu koncentruje się w **Koźminie Wielkopolskim**, który od lat pełni rolę lokalnego ośrodka.

Kluczowe znaczenie mają tu dwa podmioty: **Zakład Aktywności Zawodowej** oraz **Spółdzielnia So-**

cialna „VIVO”. Obie instytucje łączą działalność gospodarczą z realizacją celów społecznych, tworząc trwałe miejsca pracy dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji zawodowej. Dopełnieniem tych działań jest **Warsztat Terapii Zajęciowej** w Krotoszynie.

Zakład Aktywności Zawodowej zapewnia zatrudnienie **osobom z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności**, w tym osobom z niepełnosprawnością intelektualną oraz chorobami psychicznymi. Jego działalność obejmuje jednocześnie **rehabilitację zawodową, społeczną i zdrowotną**. Praca w ZAZ stanowi element procesu reintegracji – umożliwia zdobywanie kompetencji zawodowych, rozwijanie samodzielności oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Obecnie w ZAZ zatrudnione są **92 osoby**.

Zakład Aktywności Zawodowej pełni dziś strategiczną rolę w zapewnieniu zatrudnienia osobom z niepełnosprawnościami w powiecie krotoszyńskim. W poprzednich latach na tym terenie działało sześć zakładów pracy chronionej, dziś funkcjonuje tylko jeden, co sprawia, że dla osób z niepełnosprawnościami ZAZ pozostaje jedyną realną możliwością podjęcia pracy i rozwijania kompetencji zawodowych.

Spółdzielnia Socjalna „Vivo” tworzy miejsca pracy głównie dla osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób z lekką i umiarkowaną niepełnosprawnością, które są w stanie funkcjonować w bardziej wymagającym środowisku zawodowym. Spółdzielnia prowadzi działalność usługową w zakresie **usług opiekuńczo – pielęgnacyjnych, utrzymania czystości oraz pielęgnacji terenów zewnętrznych**. Model działania oparty na współpracy i przedsiębiorczości społecznej pozwala pracownikom rozwijać kompetencje zawodowe i społeczne, wzmacniając ich samodzielność oraz integrację z lokalną społecznością. W spółdzielni zatrudnionych jest obecnie **41 osób**.

Łącznie oba podmioty zapewniają zatrudnienie **133 osobom**. Ich działalność pokazuje praktyczne funkcjonowanie ekonomii społecznej na poziomie lokalnym - poprzez połączenie aktywności gospodarczej z reintegracją społeczną skutecznie wspierając osoby wykazujące trudności z odnalezieniem się na rynku pracy, jednocześnie odpowiadając na realne potrzeby rynku i społeczności lokalnej.

Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej i oferta Fundacji im. Królowej Polski św. Jadwigi

Istotną rolę w rozwoju ekonomii społecznej w subregionie kaliskim odgrywa **Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)**, prowadzony przez **Fundację im. Królowej Polski św. Jadwigi** działającą od 2000 roku.

Ośrodek wspiera tworzenie przedsiębiorstw społecznych zatrudniających osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, oferując kompleksowe doradztwo, szkolenia, działania reintegracyjne oraz bezzwrotne wsparcie finansowe.

W ramach aktualnej edycji projektu pn. „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie kaliskim (III)”, realizowanego w Programie Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027 i współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego+, podejmowane są działania na rzecz rozwoju ekonomii społecznej. Celem projektu jest utworzenie 196 nowych miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych.

Środki wsparcia dla przedsiębiorstw społecznych w subregionie kaliskim:

- **Środki na utworzenie stanowiska pracy** – 31 229 zł na każde nowe stanowisko (można je przeznaczyć m.in. na wyposażenie stanowiska pracy oraz inne koszty przygotowania zatrudnienia)
- **Dofinansowanie wynagrodzeń** – przez 12 miesięcy: 32 400 zł – pełny etat
- **Środki na rozwój nowego pracownika z potrzebą reintegracji:** 6 500 zł na osobę

Kogo można zatrudnić?

- osoby bezrobotne i długotrwale bezrobotne
- osoby z niepełnosprawnościami
- absolwentów Centrów i Klubów Integracji Społecznej
- osoby w trudnej sytuacji życiowej (ubogie, usamodzielniane, z zaburzeniami psychicznymi)

Kto może ubiegać się o dofinansowanie?

- spółdzielnie socjalne
- fundacje i stowarzyszenia prowadzące działalność gospodarczą
- spółki z o.o. non-profit
- grupy inicjatywne i osoby fizyczne planujące utworzenie przedsiębiorstwa społecznego

Uzyskanie statusu przedsiębiorstwa społecznego daje dostęp do ulg i form wsparcia, m.in. **zwolnienia z podatku CIT, refundacji składek ZUS, preferencji w zamówieniach publicznych oraz dofinansowania zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami**. Dzięki temu przedsiębiorstwa społeczne mogą rozwijać działalność, tworzyć miejsca pracy i realnie wspierać lokalną społeczność oraz rynek pracy.

EKONOMIA SPOŁECZNA W POWIECIE KROTOSZYŃSKIM

Zakład Aktywności Zawodowej w Koźminie Wielkopolskim

Zakład Aktywności Zawodowej w Koźminie Wielkopolskim funkcjonuje od 21 grudnia 2007 roku. Jego utworzenie było inicjatywą Jerzego Fornalika i Andrzeja Piotrowskiego, zrealizowaną przy aktywnym udziale i wsparciu władz samorządowych gminy Koźmin Wielkopolski, które umożliwiły powstanie i rozwój ZAZ. Działania te były prowadzone we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie.

Początkowo Zakład Aktywności Zawodowej zatrudniał **25 osób**, obecnie zatrudnia **92 osoby**, w tym **72 osoby z niepełnosprawno-**

ściami – zarówno ze znacznym, jak i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – pochodzące z kilku gmin powiatu. ZAZ zapewnia im szeroki zakres **rehabilitacji społecznej, zawodowej i zdrowotnej**. Praca umożliwia osobom z niepełnosprawnościami uczestnictwo w pełnowymiarowym życiu społecznym.

Od 2023 roku Zakład Aktywności Zawodowej prowadzony jest przez **Fundację Wenantego Katarzyńca**, utworzoną w 2021 roku jako przedsiębiorstwo społeczne przy wsparciu Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej. Fundacja od początku realizuje model łączący działalność gospodarczą z celami społecznymi. Jej ścisła współpraca ze **Spółdzielnią Socjalną „VIVO”** w Koźminie Wielkopolskim umożliwia koordynację działań obu podmiotów, wzajemne uzupełnianie kompetencji oraz budowanie spójnego lokalnego systemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zakład Aktywności Zawodowej prowadzi szeroką **działalność usługową**. Największym obszarem jest **dział kooperacji**, obejmujący m.in. montaż opakowań tekturowych, segregację i konfekcjonowanie oraz prace montażowe i manualne. Równolegle funkcjonuje **dział poligrafii i reklamy**, oferujący projekty graficzne, druk materiałów promocyjnych, wizytówki, ulotki, banery wielkoformatowe, oklejanie samochodów, personalizację odzieży

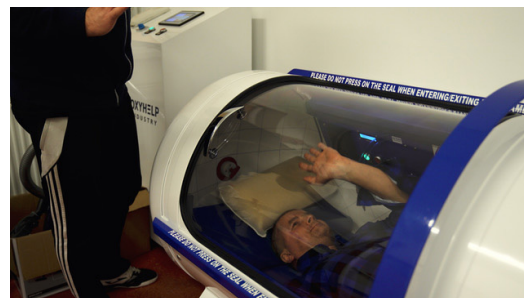

i akcesoriów firmowych, nadruki DTF oraz haft komputerowy, zapewniając kompleksową obsługę od koncepcji po realizację. Uzupełnieniem oferty są **usługi dorabiania kluczy oraz oprawy obrazów**. Ponadto w ZAZ funkcjonuje **dział krawiecki**, w którym realizowane są drobne poprawki odzieżowe, takie jak m.in. skracanie i zwężanie ubrań czy wszywanie zamków.

Na terenie Zakładu można skorzystać z **nowoczesnej siłowni** oraz **specjalistycznego zaplecza rehabilitacyjnego**, wyposażonego m.in. w urządzenia do terapii światłem, fali uderzeniowej i laseroterapii oraz komory hiperbarycznej. Tak rozbudowana infrastruktura pozwala ZAZ w Koźminie Wielkopolskim skutecznie

łączyć **aktywizację zawodową z rehabilitacją zdrowotną**, sytuując go w gronie najlepiej przygotowanych ośrodków rehabilitacji zawodowej w regionie.

Dzięki sprawnemu pozyskiwaniu **środków z ROPS/PFRON** Zakład Aktywności Zawodowej konsekwentnie rozwija swoją infrastrukturę i modernizuje wyposażenie. Regularne inwestycje w nowy sprzęt pozwalają zwiększać efektywność pracy oraz systematycznie rozszerzać ofertę usług, dostosowując ją do potrzeb rynku i oczekiwań lokalnej społeczności. Jednocześnie tworzone są kolejne miejsca zatrudnienia dla osób z niepełnosprawnościami, co pozwala łączyć rozwój działalności gospodarczej z misją społeczną. Dobrym przykładem są tu ostatnie inwestycje – zakup autobusu do dowożenia osób niepełnosprawnych oraz nowoczesnej hafciarki, która umożliwiła poszerzenie zakresu świadczonych usług.

Projekty i aktywizacja społeczna

Od maja 2025 r. Zakład Aktywności Zawodowej w Koźminie Wielkopolskim realizuje projekt „**Nowe Szanse – Aktywizacja społeczna i zawodowa w powiecie krotoszyńskim**”, skierowany do **50 niepełnosprawnych mieszkańców powiatu krotoszyńskiego**, osób biernych zawodowo oraz zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Inicjatywa jest realizowana wspólnie z Wielkopolskim Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Poznaniu i dofinansowana w ramach Programu Funduszy Europejskich dla Wielkopolski na lata 2021–2027 (FEW), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). Całkowita wartość projektu wynosi 1 729 996,20 zł, a jego realizacja potrwa do 31 sierpnia 2026 roku.

Celem projektu jest kompleksowa aktywizacja społeczna i zawodowa uczestników poprzez indywidualnie dopasowane wsparcie. Każda osoba objęta projektem przechodzi **spersonalizowaną ścieżkę reintegracji**, obejmującą **rozwój kompetencji społecznych, udział w kursach zawodowych odpowiadających potrzebom rynku pracy oraz płatne staże umożliwiające zdobycie praktycznego doświadczenia**. Całość uzupełniają wsparcie doradcze i pośrednictwo pracy, które pomagają uczestnikom skutecznie wejść lub powrócić na rynek pracy. Dzięki temu projekt realnie zwiększa szanse beneficjentów na trwałe zatrudnienie i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

Spółdzielnia Socjalna „VIVO”

Spółdzielnia Socjalna „VIVO” działa od **2013 roku**. Powstała z inicjatywy gminy Koźmin Wielkopolski i powiatu krotoszyńskiego jako przedsiębiorstwo społeczne – czyli podmiot, który łączy normalną działalność gospodarczą z tworzeniem miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami.

Zakład Aktywności Zawodowej

Fundacja Wenaneta Katarzyńca

Dziś „VIVO” zatrudnia **41 osób**, z czego **9** to osoby z niepełnosprawnościami – 5 w stopniu lekkim i 4 w stopniu umiarkowanym. To realny efekt ponad 10 lat konsekwentnej pracy. Spółdzielnia zaczynała z obrotami finansowymi na poziomie ok. **322 tys. zł** rocznie, a obecnie osiąga około **2 mln 490 tys. zł** – co pokazuje, że model ekonomii społecznej może być trwały i rozwojowy.

Od początku swojego istnienia spółdzielnia realizuje **usługi opiekuńcze** na rzecz **mieszkańców gminy Koźmin Wielkopolski**, a od kilku lat także dla **gminy Rozdrażew**, posiadając wieloletnie doświadczenie w świadczeniu wsparcia osobom starszym, chorym oraz wymagającym pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

„VIVO” świadczy kompleksowe **usługi sprzątania obiektów** oraz **utrzymania terenów zewnętrznych i zieleni** – od biur i instytucji publicznych, przez zakłady

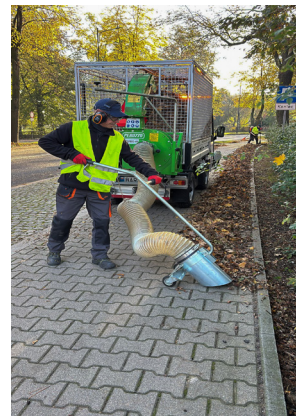
pracy i firmy prywatne. W zakres działań wchodzi m.in. sprzątanie, mycie okien, pranie wykładzin i tapicerki, koszenie, pielęgnacja zieleni, nasadzenia, czyszczenie nawierzchni, a zimą odśnieżanie. Spółdzielnia realizuje też drobne prace techniczne, transport oraz opiekę nad grobami.

Z usług „VIVO” korzystają zarówno lokalne samorządy, jak i firmy prywatne – m.in., Bolsius Polska, HR Smolice oraz Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka.

Spółdzielnia stara się efektywnie pozyskiwać środki zewnętrzne, w ostatnim czasie otrzymała fundusze m.in. na utworzenie nowych miejsc pracy czy zakup nowoczesnego sprzętu, w tym elektrycznego pojazdu wielofunkcyjnego i wyposażenia ogrodniczego.

„VIVO” – to konkretne usługi i trwałe miejsca pracy dla osób wykluczonych społecznie. Aby jednak ten model obopólnego wsparcia mógł stabilnie funkcjonować kluczowe są przede wszystkim zlecenia oraz świadoma współpraca i zrozumienie ze strony samorządu i lokalnego otoczenia.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Krotoszynie

Warsztat Terapii Zajęciowej w Krotoszynie jest ważnym elementem lokalnego systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz istotnym ogniwem ekonomii społecznej w powiecie krotoszyńskim. Choć WTZ nie prowadzi działalności gospodarczej ani nie tworzy miejsc pracy, pełni kluczową rolę w przygotowaniu uczestników do aktywnego i samodzielnego życia społecznego oraz – w dalszej perspektywie – do podjęcia zatrudnienia w Zakładzie Aktywności Zawodowej lub przedsiębiorstwach społecznych.

Warsztat prowadzony jest przez **Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Krotoszynie** i finansowany ze środków PFRON oraz budżetu Powiatu Krotoszyńskiego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Obecnie z terapii korzysta **65 osób z niepełnosprawnościami posiadających orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności**. Zajęcia prowadzone są w dwóch lokalizacjach, przy ul. Kobylińskiej 9a oraz ul. Wiśniowej 1b, w Krotoszynie. Prowadzona jest też lista osób oczekujących na przyjęcie do warsztatu.

Uczestnicy rozwijają swoje umiejętności w **11 pracowniach tematycznych**, m.in. komputerowej, artystycznej, stolarskiej, technicznej, plastycznej, rękodzielniczej, witrażu, politechnicznej oraz gospodarstwa

domowego. Dobór pracowni odbywa się z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań i możliwości psychofizycznych, co pozwala na skuteczne i spersonalizowane wsparcie. Zajęcia realizowane są przez pięć dni w tygodniu, po siedem godzin dziennie, a w razie potrzeby uzupełniane dodatkowymi formami terapii.

WTZ to nie tylko zajęcia terapeutyczne, ale także stała współpraca z rodzinami i opiekunami uczestników. Regularne spotkania umożliwiają bieżącą wymianę informacji, omawianie postępów i planowanie dalszej ścieżki wsparcia. Zespół warsztatu tworzy 19 wykwalifikowanych pracowników a organizację zajęć wspiera własna baza transportowa, obejmująca dwa autobusy i bus, dzięki czemu uczestnicy mogą bezpiecznie docierać na terapię.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Krotoszynie to miejsce, w którym budowane są fundamenty dalszej aktywizacji. To tutaj uczestnicy uczą się samodzielności, współpracy i odpowiedzialności – kompetencji, które później umożliwiają im wejście na rynek pracy i pełniejsze uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności.

CZEGO POTRZEBUJE EKONOMIA SPOŁECZNA?

Aby ekonomia społeczna mogła się realnie rozwijać, nie wystarczą wyłącznie systemowe formy wsparcia. Kluczowa jest przede wszystkim **autentyczna współpraca z najbliższym otoczeniem: zlecenia od firm i instytucji, partnerstwa z samorządami oraz otwartość lokalnych przedsiębiorców**. Każde zamówienie realizowane przez **Zakład Aktywności Zawodowej** czy **Spółdzielnię Socjalną „VIVO”** to nie tylko wykonana usługa — to przede wszystkim konkretna **zmiana społeczna niosąca korzyści dla wszystkich: mniej osób zależnych od stałej pomocy, większa samodzielność mieszkańców oraz wymierne oszczędności dla budżetów gmin i powiatów**.

Z uwagi na skalę potrzeb konieczne jest zwiększenie oferty zatrudnienia dla osób z niepełnosprawnościami. W najbliższym czasie z terenu powiatu **co najmniej 32 osoby — w tym 9 uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy, 10 osób z Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz 13 absolwentów szkolnictwa specjalnego, którzy w czerwcu ukończą szkołę — będą oczekiwać na możliwość podjęcia pracy**. Skonstruowanie spójnego systemu, który umożliwi elastyczne przechodzenie z instytucji pomocowych i integracyjnych do podmiotów ekonomii społecznej, daje tym osobom realną szansę na rozwój kompetencji, samodzielność i pełne włączenie społeczne.

Ekonomia społeczna pokazuje, że odpowiedzialny wybór partnera biznesowego nie jest kosztem, **lecz długofalową inwestycją — inwestycją w ludzi, lokalny rynek pracy i trwałą stabilność społeczną regionu**.

Materiał przygotowali:

Paweł Kaczmarek, Michalina Kmiecik, Andrzej Piotrowski, Dominik Radwański, Liliana Trawińska

Zakład Aktywności Zawodowej

Fundacja Wenaneta Katarzyńca

SUBREGION KALISKI
OWES

